

Tværgående elevfraværstrategi for Randers Kommune

Forord

I Randers Kommune er vores højeste prioritet at sikre, at alle børn og unge får de bedste muligheder for at udvikle sig og trives i deres skoleliv. Med denne tværgående elevfraværstrategi tager vi et afgørende skridt mod en mere sammenhængende og effektiv tilgang til at forebygge, håndtere og reducere fravær i skolerne. Strategien omfatter klare retningslinjer, procedurer og handlevejledning, der skal sikre en ensartet håndtering af fravær på tværs af kommunens folkeskoler.

Skolefravær er en skolesag. Skolen har et særligt ansvar for at opdage, forstå og handle på fravær – da det kan være tegn på mistrivsel. Ansaret indebærer, at der i skolens regi etableres forebyggende og inkluderende indsatser og at der skabes et miljø, hvor elever har mulighed for at være en del af fællesskabet. De fagprofessionelle har dermed en central rolle i at understøtte elevernes tilknytning til skolen og deres daglige fremmøde gennem et tæt samarbejde med barnet/den unge selv – samt forældrene.

Den tværgående elevfraværstrategi har afsæt i Randers Kommunes Børne- og ungepolitik og Uddannelsespolitik. I Børne- og ungepolitikken er der fire fokusområder, der fungerer som grundlæggende værdier, og som alle rummer en række ambitioner og mål, som der skal arbejdes efter og være pejlemærker i arbejdet med at sikre trivslen for børn og unge.

- **Medindflydelse** - Børn og unges stemmer skal høres
- **Trivsel** - Børn og unge skal opleve trygge og nærværende relationer
- **Fællesskaber** – Børn og unge skal være en del af meningsfulde fællesskaber
- **Dannelse** – Børn og unges nysgerrighed, fantasi, kreativitet og gåpåmod skal fremmes

Vores fælles mål er at sikre, at hver eneste elev i Randers Kommune oplever en skolegang, hvor de føler sig værdsat, forstået og støttet i et stabilt fremmøde. Derfor forpligter vi os gennem denne strategi på at styrke samarbejdet mellem skoler og familier, at udvikle vores fagpersonales kompetencer til at arbejde med trivsel og fravær samt sikre en løbende evaluering og tilpasning af vores tilgang.

1. GRUNDLAGET I FRAVÆRSSTRATEGIEN

I Randers Kommune er vores mål at sikre alle børn og unge lige muligheder for deltagelse i fællesskab og indflydelse på eget liv gennem uddannelse. Daglig skolegang er afgørende for at opnå dette mål. Vores tværgående elevfraværstrategi har til formål at nedbringe skolefravær gennem et styrket samarbejde, og at støtte børn og unge, der mistrives.

I Randers Kommune betragter vi skolefravær som et komplekst problem, der ikke kun har konsekvenser for den enkelte elevs trivsel og fremtidige livsmuligheder, men også påvirker skolens fællesskab som helhed. Derfor ser vi ikke blot på den enkelte elev i isoleret form, men også på de sociale dynamikker og fællesskaber, som eleven er en del af.

Vores tilgang indebærer, at vi altid ser med børnene – vi undersøger, hvordan klassens eller gruppens trivsel og dynamik kan have indflydelse på elevens fravær, og vi arbejder aktivt for at forbedre disse fællesskaber. Dette betyder, at når vi handler for at støtte en enkelt elev, tager vi også hensyn til klassens trivsel og de påvirkninger, der kan komme fra andre børn i gruppen. På denne måde sikrer vi, at vores indsatser ikke kun er individuelt fokuserede, men også fremmer trivsel og sammenhængskraft i hele elevgruppen.

Hvad er skolefravær?

Fravær kan ses som symptom på mistrivsel. Når et barn ikke kommer i skole, er der typisk flere årsager til det, og man kan derfor ikke forklare fraværet ved kun at fokusere på en enkelt årsag. Vi skal undersøge fraværet fra barnets perspektiv og se fraværet som barnets løsning på noget, der er svært. Barnets fravær ofte er en løsning for barnet og ikke selve problemet.

Der skal i arbejdet med elevfravær både være blik for det enkelte barn og de fællesskaber, som barnet er en del af i og udenfor skolen. Børn bliver påvirket af alle de fællesskaber, de indgår i, og hvis et barn ikke trives, er det altid vigtigt at undersøge, hvordan dynamikkerne i barnets klasse påvirker barnets trivsel, ligesom det er vigtigt at være nysgerrig på barnets familie- og fritidsliv.

Skolefravær er elevens fravær som følge af sygdom, lovligt eller ulovligt fravær – eller en kombination heraf.

Bekymrende skolefravær kan være et tegn på, at der er noget som ikke fungerer, som det burde i elevens liv og det kan være faktorer ved eleven, forældrene, klassen eller skolen. Skolen gennemgår hver måned elevernes fravær, og de elever, som har over 10% fravær bliver drøftet i forhold til, om de vurderes til at have bekymrende fravær og hvorvidt der skal iværksættes en indsats.

I Randers Kommune defineres bekymrende skolefravær, som:

Når en elev har 10 % samlet fravær i indeværende skoleår og/eller bekymrende fraværsmønstre

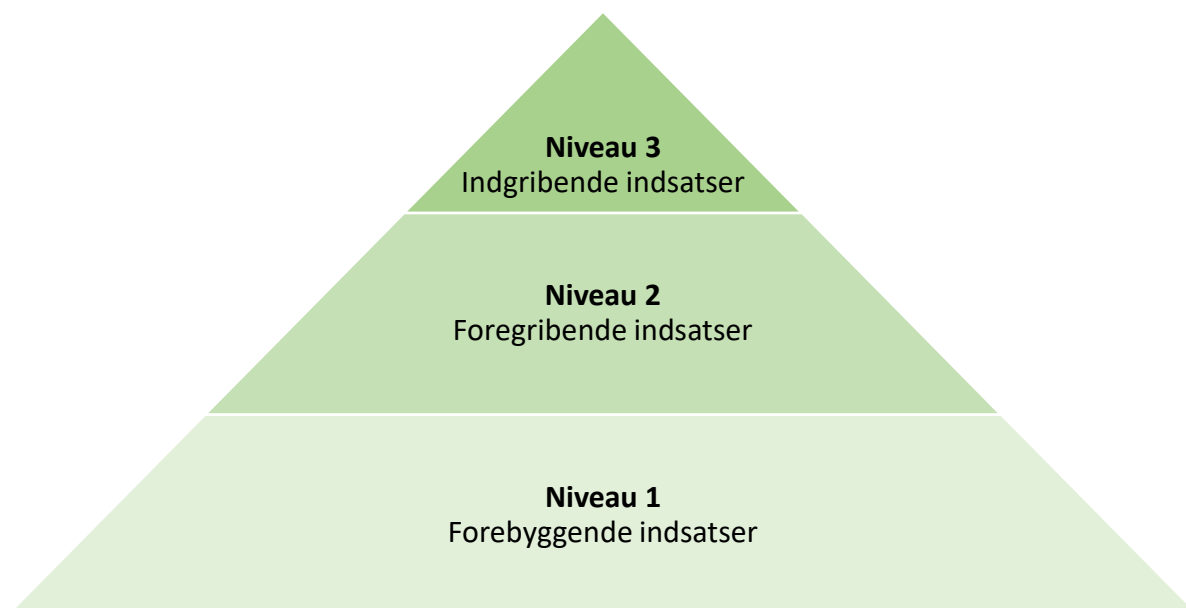
I praksis betyder denne definition, at når en elev har en samlet fraværsprocent på 10 %, skal skolen vurdere, om fraværet er bekymrende og om der er behov for yderligere tiltag baseret på elevens trivsel, læring, udvikling og dannelse. I nogle tilfælde kan der være tale om åbenlyse og undskyldelige årsager til fraværet.

Samtidig definerer Randers Kommune at et samlet fravær 15 % altid er bekymrende, lige så vel som at fravær under 10 % kan være bekymrende ud fra en vurdering af elevens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

2. SYSTEMATISK OG ENSARTET FRAVÆRSINDSAT

Med fraværstrategien sættes retningen for en systematisk og ensartet indsats på tværs af kommunens skoler. I Randers Kommune skelnes mellem indsatser på tre niveauer: forebyggende, foregribende og indgribende niveau, som illustreret i figuren nedenfor.

Indsatserne på alle tre niveauer skal omfatte en helhedsvurdering af både elevens individuelle behov og gruppens dynamikker. I arbejdet med elevfravær inddrager vi systematisk et klasse- og gruppeperspektiv, hvor vi ikke alene fokuserer på elevens individuelle forhold, men også på, hvordan fællesskabet omkring eleven kan styrkes.

FOREBYGGENDE INDSATSER

De forebyggende indsatser er centralt forankret i skolerne, og er for alle eleverne. Det er trivselsfremmende tiltag og opsporende indsatser, som har til formål at forhindre at skolefravær opstår. Indsatserne på dette niveau kan både være individuelt målrettet, eller rettet mod en enkelt klasse, en årgang eller hele skolen.

Den tidlige indsats er afgørende, og kræver handling på skolerne for at identificere tidlige tegn på mistrivsel og håndtere bekymrende fravær, så eleverne kan komme tilbage på rette spor. På det forebyggende niveau er der særligt to vigtige elementer: fraværsteams på alle skoler og systematisk registrering af fravær.

FOREGRIBENDE INDSATSER

De foregribende indsatser kan foretages både på individ- og gruppeniveau, og er indsatser hvor skolen og forældrene samarbejder med f.eks. Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) eller andre fagpersoner udenfor skolen. Disse indsatser kan finde sted både på skolen, men også i hjemmet eller som øvrige kommunale indsatser.

INDGRIBENDE INDSATSER

De indgribende indsatser er intensive og målrettede indsatser for de få:

- Behandling i psykiatrien
- Familiebehandling
- Længerevarende forløb i samarbejde med Psykologisk Pædagogisk Rådgivning eller Familie og Rådgivningscenteret

FRAVÆRSTEAM PÅ ALLE SKOLER

Et centralt element i den fælles systematik og forebyggende indsats er etablering af lokale fraværsteams på alle folkeskoler i Randers Kommune. Et fraværsteam består af en ledelsesrepræsentant og en eller flere medarbejdere på skolen, som har en særlig rolle i fraværsarbejdet.

Fraværsteamet skal månedligt se systematisk på omfanget af fravær, mønstre i fraværet, elevens adfærd og trivsel samt inddrage forældrene, når fraværet bliver bekymrende.

Fraværsteams på skolerne skal således ikke kun overvåge den enkelte elevs fravær, men også have et fokus på klassen som helhed, og hvordan fravær i én del af gruppen kan påvirke andre. Dette skal sikre, at indsatserne understøtter en samlet forbedring af trivslen på tværs af hele klassen.

På skoleniveau spiller de lokale fraværsteams dermed en afgørende rolle i at sikre, at strategien ikke kun er en overordnet ramme, men at den omsættes til effektiv praksis med udgangspunkt i skolens unikke udfordringer og behov.

REGISTRERING AF FRAVÆR

En ensartet og systematisk registrering af elevfravær er vigtig del af fundamentet for Randers Kommunes fraværstrategi. Denne praksis er afgørende for at samle valide data, som er essentiel for at forstå fraværs-mønstre og -omfang. Fraværregistrering er nødvendig for tidligt at identificere og støtte elever i risiko for hyppigt fravær, evaluere effektiviteten af fraværindsatser, tilpasse individuelle opfølgningsplaner, og sikre klar kommunikation mellem alle parter.

I Randers Kommune tilstræbes at der foretages en systematisk registrering af fravær, som skal sikre at alle skoler registrerer fravær på samme måde. Derudover skal gennemsigtigheden i måden at registrere på gøre det muligt for skolerne at handle på fraværet, inden det bliver for stort. Således kan en ensartet registrering understøtte muligheden for at handle på bekymrende fravær samt iværksætte tidlige indsatser for den enkelte elev.

På kommuneniveau kan en systematisk registrering af elevfraværet på skolerne kan ligeledes give data, som kan bruges til at kvalificere, udvikle og målrette de igangværende skolefraværindsatser i Randers Kommune.

3. 0-18-ÅRS PERSPEKTIV PÅ FREMMØDE OG TRIVSEL

Som en del af kommunens tværgående elevfraværstrategi er der et styrket fokus på bekymrende fraværsmønstre i overgangen fra dagtilbud til skole og på vej videre i livet efter folkeskolen.

Dette så der rettidigt kan igangsættes en helhedsorienteret fraværindsats i skolen for elever, som i dagtilbuddet har udvist tegn på mistrivsel og bekymrende fraværsmønstre. Derudover også så eleverne kan hjælpes godt på vej, når de går ud af folkeskolen.

De fagprofessionelle arbejder ud fra "Den Tværfaglige Samarbejdsmodel", der et redskab til alle medarbejdere, som beskæftiger sig med børn og unge i Randers Kommune. Modellen skal sikre, at de børn og unge, vi møder på vores vej, hurtigt får den hjælp, de har brug for. Indsatserne skal være tidlige, sammenhængende og effektive, og den fælles struktur i den tværfaglige samarbejdsmodel understøtter et koordineret og forpligtende samarbejde til gavn for barnet/den unge.

FREMMØDE I OVERGANGEN FRA DAGTILBUD TIL SKOLE

På dagtilbudsområdet er der til forskel fra skole ikke pligt til at fremmøde, ligesom der heller ikke er pligt til at være indskrevet i et dagtilbud, da forældrene selv kan forestå pasning af deres børn. Der er på dagtilbudsområdet mulighed for at anvende obligatorisk læringstilbud og sprogstimulerende læringstilbud som indsats fra forvaltningens side, hvis det vurderes, at barnets udvikling skal understøttes i et dagtilbud.

Der laves på dagtilbudsområdet registrering af børns fremmøde via AULA, så det er muligt at følge barnets fravær. Lokalt i daginstitutionerne er der fokus på vigtigheden af et stabilt fremmøde for børnene, da det er et væsentligt element i at være en del af børnefællesskabet. Særligt er fravær i længere perioder bekymrende samt fravær, der skyldes manglende trivsel eller barnets modvilje mod at komme i dagtilbud. Der vil altid være et tæt samarbejde med forældrene omkring bekymrende fravær ligesom det er gældende for andre problematikker, og en fælles indsats for at sikre barnets trivsel, udvikling og læring.

Førskolen er et vigtigt element i overgangen fra dagtilbud til skole og her er der mulighed for at få opsporet bekymrende fraværsmønstre, så der kan samarbejdes med forældrene om hvordan der skal arbejdes fælles omkring barnets frem til skolestart. Ligeledes er det vigtigt at få tydeliggjort forskellen mellem dagtilbud til skole for forældrene.

FREMMØDE PÅ VEJ VIDERE I LIVET EFTER FOLKESKOLEN

Det er velunderbygget, at elever med fravær i udskolingen ofte bliver udfordret i overgangen til ungdomsuddannelse og at frafaldet fra uddannelse er større for denne gruppe af unge. Det er derfor afgørende, at indsatser og tiltag bliver koordineret og afstemt mellem alle relevante instanser, når eleverne når udskolingen.

Derfor inddrages Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i skolernes arbejde med den elevgruppe fra begyndelsen af 8. klasse, så UU, sammen med skolerne, kan identificere de parter og de indsatser, der bør inddrages i arbejdet med eleven og hjemmet. Foruden UU kan det være PPR, Sundhedsplejen, Familie- og rådgivningscenteret, forberedende uddannelses tilbud, ungdomsuddannelser m.m.

Formålet med denne inddragende proces er fastsætte en individuelt sammensat plan for en koordineret indsats, der både kan styrke fremmøde i skolen på kort sigt og på lidt længere sigt forberede den kommende overgang til ungdomsuddannelse.

4. FORÆLDRESAMARBEJDET

Forældresamarbejdet er centralt i arbejdet med elevernes trivsel og fravær, men i forhold til elevfraværsstrategien, er det vigtigt at holde fast i, hvad der forventes af de fagprofessionelle, og at det er et skoleansvar, hvad der iværksættes i skoleregi – altid med afsæt i et så godt og tæt forældresamarbejde som muligt.

Forældre er ansvarlige for at sikre, at deres børn deltager regelmæssigt i skolen og for at kommunikere med skolen om eventuelle årsager til fravær. Det forventes, at forældre informerer skolen rettidigt om fravær og samarbejder med skolen for at finde løsninger, hvis der opstår problemer. I tilfælde af bekymrende fravær vil skolen inddrage forældrene for at drøfte årsagerne og mulige løsninger.

Skolerne skal samarbejde med forældrene gennem regelmæssig dialog og opfølgning. Forældrene informeres om skolens retningslinjer for fravær og om, hvordan de kan støtte deres barns skolegang. Dette samarbejde omfatter også deltagelse i møder og opfølgning på indsatser, der er iværksat for at håndtere fravær.

Der skal være regelmæssig opfølgning på indsatsen og dialog med forældrene om fremskridt og eventuelle behov for justeringer. Dette sikrer, at indsatsen er effektiv og tilpasset den enkelte elevs behov.

Gennem et tæt samarbejde og en klar rollefordeling sikres det, at både skoler og forældre arbejder sammen om at støtte eleverne og sikre deres regelmæssige fremmøde.

5. UNDERSTØTTELSE OG FORANKRING AF STRATEGI

I forlængelse af fraværsstrategien og som et led i at styrke den kommunale indsats er der yderligere udarbejdet to typer materiale: en handlevejledning målrettet skolerne og en vidensbank. Handlevejledningen og vidensbanken er redskaber for skoler og samarbejdspartnere, der sikrer forankring af fraværsstrategien.

HANDLEVEJLEDNING

Handlevejledningen giver et overblik over hvornår konkrete tiltag skal iværksættes og hvem der er ansvarlig inden for det forebyggende, foregribende og indgribende indsatsniveau. De kommunale retningslinjer og procedurer i handlevejledningen skal understøtte, at skolerne handler ensartet i sager om bekymrende fravær.

VIDENSBANK

Forvaltningen har udarbejdet en vidensbank til skolerne og relevante samarbejdspartnere i arbejdet med skolefravær. Intentionen er en overskuelig og nemt tilgængelig platform, som giver skolerne inspiration til deres handlemuligheder på det forebyggende, foregribende og indgribende niveau. Vidensbanken indeholder redskaber og værktøjer til at udføre de handlemuligheder som fremgår i handlevejledningen. Vidensbanken kan findes på Skolernes Udviklingscenters hjemmeside.

EN KOORDINERET FRAVÆRSINDSAT

Randers Kommune har et vedvarende fokus på, at de fraværsindsatser, som eksisterer i kommunen, er i overensstemmelse med de behov, der er på skolerne i forhold til at hjælpe elever med højt fravær tilbage til et skoletilbud. Som led i dette sikres løbende koordinering på tværs af de lokale fraværsteam, for at indsamle viden og erfaring til analyse af kompetencer og indsatser i kommunen. Der sikres også løbende understøttelse og rådgivning af skolerne og de lokale fraværsteam i forhold til at systematisere og strukturere en ensartet indsats. Det er både i implementeringsfasen af denne strategi, såvel som løbende og ad hoc.